

Witam modelarzy okrętowych Pałacu Młodzieży. Dzisiaj będziemy mówili o dłutach. Dłuta, podobnie jak piły, strugi, służą nam do obróbki drewna. Z czego składa się dłuto? Z ostrza, ta część to jest brzeszczot, potem jest szyjka. Szyjka kończy się tutaj oprawą, rączką. I są dwie skuwki, jedna skuwka jest z przodu, druga z tej części tylnej. Jaki jest podział dłut? Dłuta dzielimy w zależności od tego do czego dłuta służą. Dłuta tego typu to są dłuta typowe stolarskie, ogólnego przeznaczenia. Dłuta te różnią się między sobą jedynie szerokością brzeszczota. Proszę zobaczyć Na dłuta o różnej szerokości. Wymiary szerokości dłut są mniej więcej co 2 mm. Od 4-6mm do 28-32mm. Czyli ta pierwsza grupa to są dłuta ogólnego przeznaczenia/stolarskie. Druga grupa dłut to są dłuta ciesielskie. Różnią się tym, że są większe, trzonek jest bardziej masywny, dlatego, że dłuta stolarskie używamy do mniejszych elementów, natomiast dłuta ciesielskie używamy do dłutowania np. połączeń więźby dachowej, połączeń gniazd, do połączeń belek, i one są zbudowane właśnie w ten sposób. Proszę popatrzeć, szerokość tego i tego dłuta to jest około 4 mm, natomiast grubość tych dłut.. dłuto ciesielskie jest masywniejsze. Nazywane te dłuto jest też przesiekim. Trzecia grupa dłut to są dłuta tokarskie. W czasie toczenia na tokarni używamy właśnie tego typu dłut. Jest dłuto które nam przecina element w czasie toczenia, jest dłuto, które tak jak struga zdiera nam ten nadmiar drewna i też w zależności od tego co my robimy, jaki element jest, duży czy mały, dłuto może być takie malutkie lub większe. Mogą być też dłuta tokarskie profilowane - od razu jest profil, tak jak tutaj. Taki profil półokrągły, w czasie toczenia ma nam wytoczyć elementy okrągłe, półokrągłe, łukowate, to właśnie takimi dłutami to robimy. Jest też dłuto, które służy do osadzania zawiasów. Ono w ten sposób wygląda, także jeśli się spotkacie kiedyś z takim typem dłuta to żebyście wiedzieli, że to jest dłuto specjalne do zawiasów. I ostatnia grupa dłut, to są dłuta rzeźbiarskie i dłuta szyncerskie, ale głównie mówimy tutaj o dłutach rzeźbiarskich. I tu tych dłut jest bardzo dużo. One mają różne brzeszczoty, proszę zobaczyć jest takie dłuto, jest takie. Może od razu pokażę te wszystkie dłuta i już nie będę omawiał pojedynczo. Teraz jak pracujemy dłutem? Ja tutaj mam kawałeczek drewna. Przede wszystkim przy dłutowaniu drewno nie powinno być mocowane w imadle, tylko płaszczyzna powinna być dociśnięta do stołu. I teraz jeżeli chcemy wydłutować jakieś gniazdo, np. do pouczenia, to rysujemy to gniazdo, potem bierzemy dłuto. Do dłuta używamy obijaków drewnianych albo gumowych. Dłutowanie polega na tym, że w ten sposób uderzamy i mamy gotowe. I teraz jeżeli chcemy żeby to połączenie było dłuższe to ustawiamy się obok i uderzamy ponownie. Na co należy zwrócić uwagę. Przede wszystkim, ze względu na bhp nie powinniśmy trzymać rąk za dłutem. Tak jak ja w tej chwili. Tego nie wolno robić, dlatego, że dłuto nam się zepchnie i skaleczymy sobie rękę. Dlatego zawsze ręce trzeba mieć przed dłutem. Nie wolno też dłutować w ten sposób, żeby ostrze było w naszą stronę. Jeśli chodzi o dłuta, to są to takie narzędzia na które naprawdę trzeba zwracać uwagę. Jeśli kończymy dłutowanie, narzędzie należy zabezpieczyć i odnieść tam gdzie powinno być. Różne są miejsca na przechowywanie dłut, są szuflady, w specjalnych strunicach jest element taki, do którego się wkłada. Dlaczego na to trzeba zwrócić uwagę? Po pierwsze dłuto może nam się stoczyć. Jeżeli stoczy się, dłuto jest dosyć ciężkie i spadając może nam uszkodzić nogę. Może być też sytuacja taka, że dłuto będzie leżało na stole i my wykonując jakiś ruch możemy uszkodzić sobie ciało. Ja w swojej dosyć długiej karierze nauczyciela miałem taki przypadek, kiedy jeden uczeń rzucił dłutem w drugiego ucznia, no i dobrze że ten napadnięty zastonił ręką, to uszkodził rękę, bo mógł uszkodzić twarz. Dlatego w modelarni naszej te dłuta są wyłączone z zajęć i na specjalne potrzeby dajemy uczestnikowi i pilnujemy żeby ten uczestnik nie zrobił sobie krzywdy. Ogólnie mówi się że dłuta są narzędziami niebezpiecznymi i tam gdzie są te narzędzia nasze na desce, tych dłut nie ma i tylko w wyjątkowych przypadkach uczestnik dostaje te dłuta. Kończąc rozważania nad dłutami chcę przestrzec przed zbędnym kupowaniem niektórych rzeczy, tak jak dłuta. Jeżeli będziecie coś potrzebowali zrobić, to warto wtedy te dłuta sobie kupić. Chciałbym też powiedzieć parę słów, dostałem kilka telefonów i chcę ogólnie odpowiedzieć. My nie prowadzimy kursu tutaj stolarstwa, ogólnie zapoznajemy z narzędziami, natomiast szczegółowo omawiamy to z uczestnikami podczas wykonywania prac.